

Schriftlicht

Zet Petrus een streep?

W.F. Wisselink

Nadat hij dit tegen hen had gezegd, werd de Heer Jezus in de hemel opgenomen en nam hij plaats aan de rechterhand van God. En zij gingen op weg om overal het nieuws bekend te maken. De Heer hielp hen daarbij en zette hun verkondiging kracht bij met de tekenen die ermee gepaard gingen.

(Marcus 16:19-20)

Het kost heel veel energie om een satelliet te lanceren. Horen en zien vergaat je. De mensen in het controlecentrum staan onder hoogspanning. Het gaat om beslissende momenten. Als bij de start fouten worden gemaakt, kan de satelliet met draagraket en al verbranden in de dampkring. Als het allemaal goed gaat, kunnen de mensen in het controlecentrum achteroverleunen: de raket met satelliet ligt goed op koers.

Dit is een bekend voorbeeld om de 'start' van de *kerk* aan te duiden. Toen Christus naar de hemel ging, goot Hij zijn Geest uit. Er gebeurden spectaculaire dingen. Massale bekering. Genezing van zieken. Bevrijding van mensen die door onreine geesten gekweld werden. Dodenopwekking. Dat was nodig want de kerk moest 'gelanceerd' worden. Tekenen en wonderen waren zagezegd 'startversterkers' van de kerk. De kerk is inmiddels op gang gekomen. Geen wonder dat het er in onze tijd betrekkelijk gewoon aan toegaat. Gewoon christelijk leven.

Na de eerste periode van de christelijke kerk wordt een streep gezet. Voor de streep waren wonderen een alledaags verschijnsel. Na de streep begint een nieuwe periode waarin wonderen een uitzondering zijn. Deze visie wordt wel aangeduid als 'streeptheologie'. Zet Petrus ook een streep? Dat is het onderwerp van dit artikel. Ik bespreek drie bijbelgedeelten die via Petrus met elkaar zijn verbonden: Marcus 16, Handelingen 5 en 1 Petrus 2.

De belofte (Marcus 16:14-20)

Uit de kerkgeschiedenis is bekend dat er een verband is tussen Petrus en het evangelie volgens Marcus. Petrus heeft veel gepreekt. Hij zag het als zijn taak, te spreken over Jezus' woorden en daden. Hij was immers ooggetuige. Meermalen had Jezus juist hem samen met een paar anderen meegenomen om getuige te zijn. Hij had het allemaal meegemaakt. Hij moest het doorvertellen. Hij deed dat ook. In zijn preken herinnerde hij steeds aan wat Jezus gezegd en gedaan had.

Een kort voorbeeld van Petrus' aanpak kunnen we lezen in Handelingen 10:34-43. Petrus komt mee naar Caesarea, naar het huis van de vrome centurio Cornelius. Daar spreekt hij, op uitnodiging van Cornelius, over alles wat hem door de Heer is opgedragen. Hij begint bij de doop waartoe Johannes opriep. Hij vertelt over Jezus uit Nazaret. Hij sluit af met de vergeving van zonde voor iedereen die in deze Jezus gelooft.

Op deze wijze moet Petrus vaak gepreekt hebben. Alle informatie die hij in zijn preken heeft gegeven, is door Marcus geordend weergegeven in zijn evangelie. Ook Marcus 16 kan gelezen

worden als informatie van Petrus. Laten we dat dan ook doen.

Petrus herinnert zich heel goed de laatste *opdracht* van Jezus voor hij naar de hemel ging. Jezus had gezegd: Vertel aan iedereen dat er redding is. Wie niet in Mij gelooft, zal niet gered worden; die zal Gods liefde niet ontvangen. Maar ieder die in Mij gelooft, wordt gered. Dat is toch zeker groot nieuws. Ga met dat nieuws de wereld in.

Petrus herinnert zich ook heel goed de *belofte* van Jezus voor Hij naar de hemel ging. Jezus had gezegd dat Hij met zijn kracht aanwezig zou zijn. Waar mensen zouden gaan geloven, zou zijn overwinnende kracht zichtbaar zijn. Je zou het zien aan allerlei dingen. Demonen verliezen hun invloed: we hebben er macht over. Taalgrenzen verdwijnen: we begrijpen een ander, ook al spreekt hij een andere taal. De natuur verliest haar dreiging: voor slangen hoeven we niet meer bang te zijn. Tegenstanders staan machteloos: wie ons probeert te vergiften, heeft geen succes. Het leven geneest: er is geen ziekte meer; we worden allemaal beter.

Petrus herinnert zich ook nog heel goed de *afloop*. Ze waren met z'n elven geweest. Ze zagen het niet zitten, om ook maar iets te doen. Maar Jezus was bij hen gekomen. Hij had een stevig woordje met hen gesproken. Dat was vreselijk geweest. Jezus had meerdere mensen naar hen toegestuurd om te melden dat Hij uit de dood was opgewekt. Ze hadden hun woorden niet geloofd. Jezus had hun daarom verweten dat ze ongelovig en halsstarrig waren. Pas toen Hij persoonlijk aan hen verschenen was, hadden ze geloofd dat Hij was opgewekt uit de dood. Dat ze dat niet eerder geloofd hadden, had Hij hun verweten. Hij had het hun daarna vergeven. Hij had hun samen moed gegeven. Ze zijn gehoorzaam geworden aan de laatste opdracht van Jezus. Ze zijn op weg gegaan om overal dat nieuws over Jezus bekend te maken. Ze hebben niet gedacht: die taak is te groot en dat gaat ons dus nooit lukken. Ze zijn gewoon begonnen. En ze hebben gemerkt dat hun Heer zijn werk had voortgezet. Toen ze het grote nieuws over Jezus bekend maakten in de wereld, hielp hun Heer hen. Hij gaf al die tekenen die Hij beloofd had. En dat had in die begintijd zo'n kracht gegeven! Het had ervoor gezorgd dat er over de hele wereld mensen waren die geloofden en zich daarom lieten dopen.

Jezus heeft zijn apostelen niet in de steek gelaten. Zijn kracht zou met hen meegaan. Petrus getuigt daarvan aan het eind van Marcus 16. Wij lezen het en het bemoedigt ons. We worden soms bedreigd door demonische machten; het is beangstigend. We snappen elkaar lang niet altijd; het maakt ons boos. De natuur maakt soms slachtoffers onder de mensen; het geeft ons verdriet. Tegenstanders ontwikkelen zo'n kracht dat de kerk lijkt te verdwijnen; we voelen ons verslagen. Mensen zijn ziek en blijven ziek; ze sterven; we voelen ons geamputeerd. We zoeken onze troost bij onze Heer. Hij is zo sterk. Hij is bezig om alles nieuw te maken. Dat heeft Hij beloofd. Dat zal Hij doen.

De kracht (Handelingen 5:12-16)

In Jeruzalem kun je zien hoe Jezus werkt. De gemeente van Jeruzalem maakt in korte tijd een geweldige groei door. Van 120 leden groeit het naar 3.000 leden en het gaat zelfs door tot 5.000 leden. De groei gaat maar door. Die stormachtige groei wordt mee veroorzaakt door de tekenen en wonderen die de apostelen doen. Daarin zie je de kracht van de Heer. Het is een heel bijzondere sfeer. Het heeft echt iets van een nieuwe start. Het bevrijdende werk van Jezus wordt zichtbaar.

Het wordt in Handelingen 5 heel eenvoudig beschreven: 'ze verrichtten vele tekenen en wonderen onder het volk.' Achter deze korte aanduiding gaan heel veel persoonlijke verhalen schuil. Het gaat over mensen die gebukt gingen onder verschrikkelijke dingen. Het gaat over mensen die een zwaar leven hadden. Het gaat over mensen die het niet meer zagen zitten. Al die mensen zijn *bevrijd* en ze zijn *genezen*. Het leven is voor hen *licht* geworden. Het leven

lacht hun toe, dankzij de tekenen en wonderen van de apostelen.

Petrus speelt daarbij een bijzondere rol. Zieken worden op straat gelegd. Als Petrus langsloopt en zijn schaduw valt over die mensen, dan zijn ze beter. Wat is dat fantastisch geweest! Volgens mij moest Petrus gewoon maar de hele dag rondlopen in de zon en zijn schaduw laten vallen op alle zieken en op alle mensen die gekweld werden door onreine geesten. Uit al die tekenen en wonderen blijkt de kracht van de Heer.

Die kracht blijkt ook uit de eensgezindheid van de gelovigen. We kunnen ons moeilijk voorstellen hoe het leven in Jeruzalem was, in de tijd vlak nadat Jezus naar de hemel gegaan was. De tempel is nog gewoon in bedrijf. De gelovigen komen bij elkaar, eerst in de tempel zelf, later in de zuilengang van Salomo vlakbij de tempel. Hun eensgezindheid valt op. Anderen vinden het mooi om dat te zien. Waaruit die eensgezindheid precies blijkt, kan ik alleen maar vermoeden. Misschien komt dat naar voren uit de goeie onderlinge sfeer, uit de herinneringen die ze ophalen aan Jezus, uit de lofliederen die ze zingen voor hun Heer, uit de bemoediging die ze elkaar geven, uit de steun die ze elkaar bieden. Anderen vinden het in ieder geval opvallend; ze zijn er enthousiast over. Het is de kracht van de Heer!

Het is nog niet helemaal perfect, in Jeruzalem. Die tekenen en wonderen zijn mooi, maar het roept juist verzet op van de hogepriester en zijn medestanders. Daar snap je toch niets van? Stel je voor dat Petrus in ons dorp of in onze stad rondloopt. Hij loopt vlak langs je heen en ineens ben je genezen van de pijn waar je al jaren mee zit. Dan geef je je toch direct gewonnen aan zijn Heer! Nee dus. Tekenen en wonderen alleen brengen mensen niet tot geloof. Die tekenen en wonderen *begeleiden* het geloof. Hierdoor zet de Heer zijn woord kracht bij. Hierdoor laat de Heer zien wat hem voor ogen staat, waar het op uitloopt. In Jeruzalem roept het verzet op.

Anderen verzetten zich niet, maar ze laten zich toch niet dopen. Bij hen speelt iets anders. Ze vinden het eng om mee te gaan doen met de gelovigen. Wat die mensen doen, vinden ze mooi. Maar het is voor hen een te grote stap om mee te gaan doen. Ze geven zich niet gewonnen aan Jezus Christus uit Nazaret.

En toch zijn er steeds meer mensen in Jeruzalem die gaan geloven in de Heer. Dankzij de kracht van de Heer gaat de groei onverminderd verder.

De uitbouw (1 Petrus 2:1-10)

Wat Petrus meemaakte, moet heel bijzonder zijn geweest. Eerst was hij getuige geweest van de *belofte* van zijn Heer. Hij had gehoord hoe Jezus zei: waar mensen gaan geloven, wordt mijn overwinnende kracht zichtbaar! Daarna had hij de *kracht* van zijn Heer werkzaam gezien. Hij had gezien dat zelfs zijn *schaduw* genezing bracht! Dat moet hem toch wat gedaan hebben! In zijn brieven zwijgt Petrus erover.

Hij schrijft niets over de wonderlijke gebeurtenissen in Jeruzalem. Je merkt niets van trots over de tekenen en wonderen ('moet je horen wat *ik* allemaal gedaan heb'). Je merkt zelfs niets van roemen in God vanwege de tekenen en wonderen ('moet je horen wat *God* allemaal door mij gedaan heeft'). Petrus zwijgt erover. Het was waardevol, maar het was blijkbaar niet iets om er in zijn brieven nog eens aan te herinneren.

Petrus schrijft in zijn brieven wel over het grote nieuws dat verkondigd is. Jezus is uit de dood opgestaan. God heeft ons door zijn kracht nieuw leven gegeven. Dat nieuwe leven gaat gepaard met beproevingen; zie 1 Petrus 1:6. We moeten niet vreemd opkijken dat we lijden te verduren krijgen vanwege Christus; zie 1 Petrus 2:21. Dat lijden is als een gewone vuurproef; zie 1 Petrus 4:12. Het gaat hierbij wel om iets tijdelijks, want God heeft ons geroepen om deel te krijgen aan zijn eeuwige luister; zie 1 Petrus 5:10.

In zijn eerste brief roept Petrus ons op om een aantal dingen te doen. Ik beperk me nu tot twee dingen die we lezen in 1 Petrus 2.

Gedraag je als een pasgeboren baby. Zo'n kindje drinkt bij z'n moeder. Hij drinkt of z'n leven ervan afhangt, en dat is ook zo. Met zo'n pasgeboren baby vergelijkt Petrus ons (in vers 2 en 3). Drink het Woord van God. Want je leven hangt ervan af. Drink!, en dan proef je hoe goed de Heer is. Als je de smaak daarvan dreigt te vergeten, drink dan weer. Als je er niets meer bij voelt, blijf dan toch drinken. Drink de zuivere melk van het Woord van God. Alleen dan kun je proeven hoe goed de Heer is.

Voeg je bij Christus. Petrus gebruikt (in vers 4 en 5) het beeld van een huis. Christus is de steen (een levende steen). Wij moeten ons aanpassen aan Christus. Ook wij zijn levende stenen. We kunnen niet zomaar op elkaar gestapeld worden. We zijn verschillend. We zijn zagezagd handgevormde stenen. Er zitten soms scherpe hoeken aan. Hier en daar zijn oneffenheden. De scherpe hoeken moeten eraf. De oneffenheden moeten passend gemaakt worden. Bij gewone stenen is dat niet erg. De metselaar slaat er een stuk af met de troffel en hij bouwt verder aan zijn muurtje. Maar bij ons als levende stenen kan dat pijnlijk zijn. Het is belangrijk dat het gebeurt. Want daardoor komt er goed contact met de hoeksteen; en daardoor komt er een goede samenhang van de stenen. De muur wordt sterk. Het huis wordt mooi. Wie op Christus bouwt, komt niet bedrogen uit.

Als we dit doen, zullen we merken hoe God zorgvuldig werkt. Het begint bij God die ons heeft uitgekozen. Het gaat door met God die ons gekocht heeft. Het loopt uit op God die ons geschikt maakt om hem te eren.

Conclusie

Petrus heeft persoonlijk ervaren hoe de Heer Jezus de verkondiging van hem en de andere apostelen kracht bijzette. Dat wordt in algemene bewoordingen aangeduid in Marcus 16. Dat wordt iets meer concreet gemaakt in Handelingen 5. Jezus is duidelijk de overwinnaar. Maar Petrus heeft persoonlijk ook lijden ervaren. Hij getuigt er in zijn brieven van dat lijden een onderdeel vormt van het leven van christenen. En toch kan hij in 1 Petrus 2 schrijven: 'U hebt toch ondervonden hoe goed de Heer is?' Het is de moeite waard, de brieven van Petrus aandachtig te lezen met het oog op Marcus 16 en Handelingen 5.

In *Marcus 16* wordt na de belofte (vers 17-18) direct verteld over de afloop (vers 19-20). Het gaat in Marcus 16 dus echt over die begintijd, over dat moeilijke moment dat ze maar met z'n elven waren en toch heel de wereld rond moesten trekken om het goede nieuws aan ieder schepsel bekend te maken. Deze uitleg wordt bevestigd door de lezing van de brieven van Petrus.

In *Handelingen 5* gaat het over een bijzonder moment in het leven van de gemeente in Jeruzalem. Het is een bijzonder moment uit de eerste fase van de christelijke gemeente. Het is waardevol om daarover te lezen. Het is niet de bedoeling dat we het proberen te kopiëren. Wij leven niet in Jeruzalem. En wij bevinden ons niet in de eerste fase van de christelijke gemeente. Ook dit wordt bevestigd door de lezing van de brieven van Petrus.

In *de brieven van Petrus* gaat het uitsluitend over het gewone christelijke leven waarin Gods kracht en Gods genade in overvloedige mate zichtbaar worden. Het gewone christelijke leven wordt daardoor buitengewoon.

Dwars door de eerste periode van de christelijke kerk loopt een streep. Dat is geen streep in de zin van een strikte waterscheiding, met voor de streep allemaal spectaculaire verschijnselen en na de streep uitsluitend alledaagse verschijnselen. Het is eerder een stippellijn. Voor de stippellijn ondersteunt de HEER de verspreiding van het evangelie met spectaculaire middelen en daarnaast ook met alledaagse middelen. Na de stippellijn doet hij dat met name met alledaagse middelen, maar Hij heeft ook in onze tijd de vrijheid en de macht om spectaculaire middelen in te zetten. Wie zijn wij om dat te ontkennen?